

Virsraksts: Par termiņa aprēķināšanu darba tiesībās; Par Darba likuma 97.panta piemērošanu.

Tēze Nr.1: Atšķirībā no Civilprocesa likumā noteiktā termiņu skaitījuma, kas sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu (Civilprocesa likuma 47.pants), darba tiesībās termiņu aprēķināšana sākas datumā vai tā notikuma iestāšanās dienā, kas nosaka šā termiņa sākumu (Darba likuma 16.pants).

Tēze Nr.2: Termiņš, kas skaitāms mēnešos, izbeidzas termiņa pēdējā mēneša attiecīgajā datumā. Par „attiecīgo datumu” atbilstoši vispārpieņemtajai izpratnei par mēneša garumu atzīstams pēdējā mēneša iepriekšējās dienas datums (mēneša termiņa tecējumam sākoties 8.decembrī, attiecīgais datums, kad beidzas mēnesis, ir 7.janvāris).

Tēze Nr.3: Darba likuma 97.panta kārtībā izdarīti grozījumi darba līgumā ir pušu brīvas gribas izpausmes akts un kā jebkurš civiltiesisks darījums stājas spēkā līdzēju norunātajā laikā. Ņemot vērā, ka šāda darba līguma grozīšana nav saistīta ar darba devēja uzteikumu, par nepamatotu atzīstama Darba likuma 98.panta otrajā daļā noteiktās garantijas piemērošana, vēl mēnesi saglabājot darbiniekam noteikto darba samaksu vai vidējo izpeļņu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas

Senāta Civillietu departamenta

2011. gada 22.jūnija

SPRIEDUMS

Lietā Nr. SKC –849/2011

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators referents V. Jonikāns

senatore A. Briede

senatore I.Garda,

piedaloties atbildētājas SIA „Anvol” pārstāvim zvērinātam advokātam J. Pūcem, atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sakarā ar atbildētājas SIA „Anvol” kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 22.novembra spriedumu J.I. prasībā pret SIA „Anvol” par vienošanās par grozījumiem darba līgumā atzīšanu par spēkā neesošu, uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un atlīdzības par nepamatoti ieturētās darba samaksas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] J.I. 2010.gada 7.janvārī cēlusi tiesā prasību, to vēlāk papildinot, pret SIA „Anvol”, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1404., 1415., 1440., 1445., 1592.pantu, Darba likuma 74.panta pirmās daļas 1.punktu, otro un trešo daļu, 75.panta pirmo, ceturto daļu, 98.panta otro daļu, 122., 124., 125., 127.pantu, lūgusi:

- atzīt par spēkā neesošu 2009.gada 27.novembra vienošanos par grozījumiem darba līgumā;
 - atzīt par spēkā neesošu 2009.gada 7.decembra darba līguma uzteikumu sakarā ar darbinieku skaita samazināšanu;
 - atjaunot viņu darbā SIA „Anvol”;
 - piedzīt no atbildētājas atlīdzību par visu darba piespiedu kavējuma laiku no 2010.gada 7.janvāra līdz atjaunošanai darbā;
 - par 2009.gada marta mēnesi piedzīt nepareizi aprēķinātās darba samaksas starpību Ls 169,28;
 - piedzīt neizmaksāto darba samaksas starpību par laika posmu no 2009.gada 1.aprīļa līdz 2009.gada 27.novembrim Ls 324,-;
 - piedzīt neizmaksāto atvaļinājuma naudas starpību Ls 41,71;
 - piedzīt samaksu par obligāto veselības pārbaudi Ls 12,50 un atlīdzināt darba samaksu par 2009.gada 6.novembri Ls 13,58;
 - piedzīt neizmaksāto vidējās izpeļņas starpību Ls 49,96;
 - piedzīt neizmaksāto darba algu par 2010.gada 7.-8.janvāri Ls 22,95.
- Prasībā norādīts:

[1.1] 2007.gada 3.maijā starp pusēm noslēgts darba līgums, ar kuru prasītāja pieņemta darbā par tirdzniecības konsultanti t/c „Domina” veikalā „XS”. 2007.gada 1.oktobrī puses parakstījušas pielikumu darba līgumam par summēto darba laiku. 2008.gada 1.janvārī puses vienojušās par grozījumiem darba līgumā par darba samaksu ar pamatalgas likmi Ls 270 (pēc nodokļu atskaitījuma) plus 0,3% (pēc nodokļu atskaitījumiem) no apgrozījuma ar PVN.

2009.gada 1.aprīlī prasītāja bijusi spiesta ar atpakaļejošu datumu parakstīt 2009.gada 1.marta rīkojumu par amatalgas samazināšanu par 15%, plus 0,3% no apgrozījuma ar PVN tikai par dienām, kurās darbinieks ir bijis darbā.

[1.2] 2009.gada jūnijā atbildētāja, neievērojot Darba likuma 69.panta ceturto daļu, savlaicīgi neizmaksāja atvaļinājuma naudu, turklāt tā aprēķināta neatbilstoši šā likuma 73.pantam, 75.panta ceturtajai daļai, jo izpeļņā nav iekļauts decembra mēnesis, kad bija vislielākā izpeļņa.

[1.3] 2009.gada septembrī prasītāja saņēmusi darba devējas rīkojumu par nepieciešamību veikt obligāto veselības pārbaudi par saviem līdzekļiem, kas neatbilst Darba likuma 82.panta otrajā daļā noteiktajam, ka šos izdevumus sedz darba devējs. Par veselības pārbaudei veltīto dienu viņa nav saņēmusi atlīdzību, ko paredz Darba likuma 74.panta pirmās daļas 1.punkts.

[1.4] 2009.gada 27.novembrī darba devēja piedāvāja prasītājai noslēgt vienošanos par grozījumiem darba līgumā, ar kuru viņas darba vieta no veikala „XS Domina” tika mainīta uz „XS Azur”, nebrīdinot, ka pēdējā tiks likvidēta.

[1.5] 2009.gada 8.decembrī prasītāja saņēmusi ar 2009.gada 7.decembri datētu rīkojumu par darba līguma uzteikumu sakarā ar darbinieku skaita samazināšanu, mutiski paziņojot, ka veikals tiks likvidēts, bet rīkojuma eksemplārs J.I. nav izsniegts.

Samazinot darbinieku skaitu, darba devēja nav ievērojusi Darba likuma 108.pantu, nav ņēmusi vērā viņas pieredzi, kvalifikāciju, darba rezultātus, faktu, ka viņai ir bērns līdz 14 gadiem, kas J.I. deva priekšrocības attiecībā pret citiem darbiniekiem.

[1.6] 2009.gada 27.novembra vienošanās par grozījumiem darba līgumā atzīstama par spēkā neesošu, viņa to parakstījusi, būdama pārliecināta, ka darba tiesiskās attiecības tiks turpinātas, jo viņai ir priekšrocības palikt darbā. Mainot prasītājas darba vietu, viņa tikusi maldināta, nebrīdinot, ka veikalu likvidēs, un jau iepriekš paredzot darba līguma uzteikšanu. Zinot šos apstākļus, J.I. vienošanos par darba vietas maiņu nebūtu parakstījusi.

[2] Ar Rīgas rajona tiesas 2010.gada 5.maija spriedumu J.I. prasība noraidīta.

[3] Apelācijas sūdzībā prasītāja lūgusi izskatīt lietu pēc būtības un atzīt SIA „Anvol” 2009.gada 7.decembra rīkojumu Nr.12/3 par darba līguma uzteikumu par spēkā neesošu; atjaunot prasītāju darbā SIA „Anvol” par tirdzniecības konsultanti; piedzīt no SIA „Anvol” atlīdzību par visu darba piespiedu kavējuma laiku vidējās izpeļņas apmērā (no aprēķina Ls 18,83 dienā); noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties; piedzīt no SIA „Anvol” izdevumus sakarā ar veselības pārbaudi Ls 12,50; piedzīt no SIA „Anvol” nepareizi aprēķinātās algas starpību par 2009.gada marta mēnesi Ls 169,28; piedzīt no SIA „Anvol” neizmaksātās darba samaksas starpību no 2009.gada 1.aprīļa līdz 2009.gada 27.novembrim Ls 324.

[4] Izskatot lietu apelācijas kārtībā saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija prasību apmierinājusi daļēji.

Tiesa atzinusi SIA „Anvol” 2009.gada 7.decembra rīkojumu Nr.12/3 „Par darba līguma uzteikumu J.I. sakarā ar darbinieku skaita samazināšanu” par spēkā neesošu; atjaunojusi J.I. darbā SIA „Anvol” par tirdzniecības konsultanti; piedzinusi no SIA „Anvol” par labu J.I. vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējuma laiku no 2010.gada 8.janvāra līdz 2010.gada 22.novembrim Ls 3 524,31, ieturot no šīs summas likumā paredzētos nodokļus, neizmaksātās algas starpību par 2009.gada marta mēnesi Ls 169,28 un izdevumus sakarā ar obligāto veselības pārbaudi Ls 12,50.

J.I. prasību piedzīt no SIA „Anvol” neizmaksātās darba samaksas starpību no 2009.gada 1.aprīļa līdz 2009.gada 27.novembrim Ls 324 apmērā tiesa noraidījusi.

No SIA „Anvol” valsts labā tiesa piedzinusi valsts nodevu Ls 217,65 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par tiesas pavēstu un dokumentu piegādāšanu Ls 9,76.

Tiesa spriedumu pamatojusi ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Atbilstoši Darba likuma 125.pantam darba devēja ir pierādījusi darba līguma uzteikuma tiesisko pamatotību: darba līgums izbeigts, veicot organizatoriskus un saimnieciskus pasākumus, kuru lietderības un nepieciešamības izvērtēšana un izlemšana ietilpst darba devējas kompetencē; darba devēja atbilstoši Darba likuma 102.pantam, uzteicot darba līgumu, ir paziņojusi darbiniecei par tiem apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā, taču nav pierādījusi likumā noteiktās darba līguma uzteikšanas kārtības ievērošanu, proti, ka ir ievērots

darba līguma uzteikšanas termiņš, līdz ar to prasītāja atbilstoši Darba likuma 124.panta otrajai daļai atjaunojama darbā.

Ar 2009.gada 7.decembra uzteikumu J.I. iepazinusies tikai 2009.gada 8.decembrī, kas rakstiski atspoguļots darba devēja rīkojumā.

Darba likuma 103.panta pirmās daļas 3.punktā noteikts darba devēja pienākums, uzsakot darba līgumu šā likuma 101.panta 9.punktā noteiktajā gadījumā, ievērot viena mēneša termiņu, ja darba koplīgumā vai darba līgumā nav noteikts garāks uzteikuma termiņš. SIA „Anvol” iekšējās kārtības noteikumu 2.7.punktā noteikts, ka par gaidāmo darba līguma laušanu darba devējam mēnesi iepriekš rakstveidā jābrīdina darbinieks. Brīdinājums stājas spēkā, kad ar to ir iepazīstināts darbinieks.

Par darba līguma uzteikuma dienu atzīstama diena, kad darbinieks ir saņēmis darba devēja uzteikumu, nevis rīkojuma izdošanas diena, uz ko norādījis arī Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2009.gada 11.februāra spriedumā civillietā Nr. SKC- 49.

Savukārt, aprēķinot Darba likuma 103.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto viena mēneša uzteikuma termiņu, tam saskaņā ar Darba likuma 16.panta pirmo daļu ir pieskaitāma diena, kad darbinieks saņēmis darba līguma uzteikumu (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta spriedums civillietā Nr. SKC-899/2009*).

Līdz ar to secināms, ka 2009.gada 7.decembra uzteikuma termiņš beidzās 2010.gada 8.janvārī, bet prasītāja no darba atlaista 2010.gada 7.janvārī.

Nav juridiskas nozīmes atbildētājas iebildumiem, ka mēneša termiņa neievērošana pēc būtības ir formāla, jo 2010.gada 7.janvāris saskaņā ar darba grafiku bija J.I. brīvdiena un arī 8.janvāris prasītājai būtu bijusi brīvdiena.

[4.2] Darba likuma 126.panta pirmā daļa nosaka, ka darbiniekam, kas prettiesiski atlaists no darba un atjaunots iepriekšējā darbā, saskaņā ar tiesas spriedumu izmaksājama vidējā izpeļņa par visu darba piespiedu kavējuma laiku. Konkrētajā gadījumā darba piespiedu kavējuma laiks aprēķināms no 2010.gada 8.janvāra līdz tiesas sprieduma taisīšanas dienai 2010.gada 22.novembrī, kas veido 10 mēnešus un 10 darba dienas, par kuru J.I. aprēķināma vidējā izpeļņa, kas nosakāma atbilstoši Darba likuma 75.panta pirmās daļas prasībām.

[4.3] Prasību daļā par nepareizi aprēķināto algu par 2009.gada marta mēnesi J.I. pamato ar 2009.gada 1.marta grozījumiem darba līgumam par piemaksu samazināšanu, norādot uz Darba likuma 98.panta otro daļu (tobrīd spēkā esošajā redakcijā), saskaņā ar kuru, ja, turpinot

darba attiecības atbilstoši darba devēja piedāvātajiem darba līguma grozījumiem, samazinās darbinieka vidējā izpeļņa, darba devējam ir pienākums izmaksāt darbiniekam iepriekšējo vidējo izpeļņu vienu mēnesi pēc darba līguma grozīšanas dienas.

SIA „Anvol” iebildumus pret prasību šajā daļā balsta uz 2009.gada 1.marta grozījumu darba līgumā 5.punktu, ka tie stājas spēkā ar brīdi, kad puses tos parakstījušas, un pārējiem darba devējas rīkojumiem (2009.gada 1.februāra brīdinājumu un 2009.gada 1.marta rīkojumu un pielikumiem šiem dokumentiem), kuros SIA „Anvol” noteikusi darbinieku atalgojuma samazināšanu no 2009.gada 1.marta, kam J.I. ir piekritusi.

Taču 2009.gada 1.marta vienošanās par atalgojuma samazināšanu neatbrīvo darba devēju no pienākuma ievērot likumu, kas darba devējam skaidri nosaka pienākumu izmaksāt darbiniekam iepriekšējo vidējo izpeļņu vienu mēnesi pēc darba līguma grozīšanas dienas. Atbildētājas iebildumi, ka līdzēji vienojušies par atalgojuma samazināšanu no vienošanās parakstīšanas brīža, neatbilst lietas materiāliem, jo vienošanās šādu norādi nesatur.

Vienošanās 5.punktā noteikto, ka tā stājas spēkā ar brīdi, kad puses to parakstījušas, nevar iztulkot kā vienošanos samazināt darba algu no vienošanās parakstīšanas brīža, kā to apgalvo atbildētāja. Bez tam, šāda vienošanās nebūtu tiesiska, jo atbilstoši Darba likuma 6.panta pirmajā daļā noteiktajam, nav spēkā darba līguma un darba devēja rīkojumu noteikumi, kas pretēji normatīvajiem aktiem pasliktina darbinieka tiesisko stāvokli.

[4.4] Veselības pārbaudi J.I., izpildot darba devējas 2009.gada 14.septembra rīkojumu Nr.09/1, veikusi jau pēc darba tiesisko attiecību uzsākšanas, līdz ar to atbilstoši Darba likuma 82.panta otrajai daļai izdevumus, kas saistīti ar veselības pārbaudes veikšanu, sedz darba devējs.

[5] Kasācijas sūdzībā atbildētāja lūgusi atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai, pamatojoties uz tālāk norādītajiem argumentiem.

[5.1] Atbrīvojot prasītāju no darba, ir ievērots Darba likuma 103.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktais mēneša termiņš, jo Augstākās tiesas Senāts spriedumā lietā SKC-899/2009 ir atzinis, ka no 2006.gada 30.novembra (uzteikuma izsniegšanas diena) līdz 29.decembrim (atbrīvošanas no darba diena) ir pagājis likumā noteiktais mēneša termiņš. Līdz ar to, ievērojot Darba likuma 16.panta pirmo daļu un pieskaitot uzteikuma izsniegšanas dienu, viena mēneša termiņš beidzas nākamā mēneša iepriekšējā dienā.

Tādējādi apelācijas instances tiesa ir atsaukusies uz judikatūru, taču nepareizi to iztulkojusi un konkrētajā gadījumā darba devēja ir ievērojusi Darba likumā noteikto darba līguma uzteikšanas kārtību.

[5.2] Atzīstot, ka pušu starpā 2009.gada 1.martā noslēgtie darba līguma grozījumi par algas samazināšanu nedeļa darba devējai tiesības samazināt darba algu jau ar 2009.gada 1.martu, tiesa ir nepareizi iztulkojusi Darba likuma 98.panta otro daļu. Kaut arī vienošanās tekstā nav nepārprotami norādīts, ka alga tiek samazināta ar vienošanās parakstīšanas dienu, tās tekstā nav norādes uz citu datumu, no kura stātos spēkā jaunā algu likme.

[6] Paskaidrojumos par kasācijas sūdzību prasītāja J.I. norādījusi, ka apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai nav pamata.

Prasītāja 2009.gada 8.decembrī ir iepazīstināta ar darba līguma uzteikumu, taču uzteikuma eksemplārs viņai nav izsniegts. Turklāt atbildētājas secinājums, ka uzteikuma termiņš beidzās 2010.gada 7.janvārī ir pretējs Darba likuma 16.panta trešajai daļai, kas noteica, ka termiņš, kas skaitāms mēnešos, izbeidzas termiņa pēdējā mēneša attiecīgajā datumā.

[7] Spriedums prasības noraidītajā daļā par darba samaksas starpības Ls 324 piedziņu nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

[8] Senāta sēdē atbildētājas pārstāvis lūdza tiesas spriedumu tā pārsūdzētajā daļā atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai.

Prasītāja uz tiesas sēdi ieradusies nebija. Ņemot vērā, ka paziņojums par lietas izskatīšanas laiku un vietu viņai ir nosūtīts likumā noteiktajā kārtībā, Senāts atzina par iespējamu lietu izskatīt bez prasītājas klātbūtnes.

Motīvu daļa

[9] Izskatījis lietu, Senāts atzīst, ka spriedums daļā par izdevumu sakarā ar obligāto veselības pārbaudi Ls 12,50 piedziņu ir atstājams negrozīts, bet pārējā daļā tas ir atceļams un lieta šajā daļā nododama jaunai izskatīšanai.

[10] Izvērtējot kasācijas sūdzības pamatargumentu par to, ka tiesa kļūdaini prasītājas atļaišanā saskatījusi darba līguma uzteikšanas kārtības pārkāpumu - prasītāja atlaista, neievērojot Darba likuma 103.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto viena mēneša brīdinājuma termiņu pirms darba tiesisko attiecību izbeigšanas - Senāts to atzīst par pamatotu.

[11] Lietā nav strīda par to, ka, izbeidzot darba tiesiskās attiecības ar prasītāju, bija jāpiemēro Darba likuma 103.panta pirmās daļas 3.punkts, kurā noteikts, ka uzteikuma termiņš, ja darba līgums tiek uzteikts pēc Darba likuma 101.panta pirmās daļas 9.punkta, ir viens mēnesis.

Lietā nav strīda arī par to, ka mēneša termiņa tecējums sākās 2009.gada 8.decembrī, kad prasītāja iepazinās ar darba devēja uzteikumu.

[12] Lai noteiktu, kad beidzās likumā noteiktais mēneša termiņš un kura bija prasītājas pēdējā darba diena, ir jāvadās pēc Darba likuma 16.panta trešās daļas, kurā noteikts, ka termiņš, kas skaitāms mēnešos, izbeidzas termiņa pēdējā mēneša attiecīgajā datumā.

Aprēķinot termiņu, atbilstoši Darba likuma 16.panta pirmajai daļai ņemams vērā, ka termiņš sākas datumā vai tā notikuma iestāšanās dienā, kas nosaka šā termiņa sākumu.

[13] Senāts atzīst, ka jautājuma noskaidrošanai par to, kurš ir likumā noteiktais „attiecīgais” datums, kad beidzas mēneša termiņš, vērā ņemama vispārpieņemtā izpratne par mēneša ilgumu.

Mēnesis ir vienība (28-31 diena) laika skaitīšanas sistēmā un ir šāda ilguma laika posms, skaitot no jebkuras dienas (*„Latviešu valodas vārdnīca”, Rīga, „Avots”, 1987., 474.lpp.*).

Grūtības nerada mēneša termiņa beigu datuma noteikšana, mēnesim sākoties tā 1.datumā. Tā, piemēram, termiņam sākoties 1.novembrī, mēneša pēdējā diena būs 30.novembris, savukārt termiņam sākoties 1.decembrī, mēneša pēdējā diena būs 31.decembris.

Savukārt mēneša termiņa tecējumam sākoties jebkurā citā datumā, rodas sarežģījumi mēneša pēdējās dienas datuma noteikšanā, ko apliecina arī konkrētais strīds. Ja piekristu tiesas veiktajam termiņa aprēķinam, par tā sākuma datumu ņemot 8.decembri, bet par beigu datumu nosakot 8.janvāri, būtu jāatzīst, ka mēnesis var būt arī 32 dienas, kas ir pretrunā tam, ko saprot ar mēneša laikposmu.

No minētā var secināt, ka ar „attiecīgo” datumu, kad beidzas mēneša termiņš, likumdevējs ir domājis nākamā mēneša iepriekšējās dienas datumu, kas konkrētajā gadījumā ir 7.janvāris, jo ar 8.janvāri jau sākas otrā mēneša skaitījums. To uzskatāmi apliecina jau minētais piemērs, kad termiņa skaitījums sākas mēneša 1.datumā.

[14] Atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestajai daļai, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Lai gan tiesa ir atsaukusies uz Senāta spriedumu lietā SKC-899/2009, tā saturu tiesa izpratusi nepareizi. Senāts, atstājot negrozītu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedumu daļā, ar kuru noraidīta prasība par uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, ir tieši akceptējis apgabaltiesas secinājumu, ka uzteikuma termiņš situācijā, kad uzteikums prasītājam izsniegts 30.novembrī, ir beidzies 29.decembrī. Līdzīgas atziņas izteiktas Senāta spriedumā lietā SKC-372/2008.

[15] Tādējādi tiesa, kā atzīst Senāts, kļūdaini iztulkojusi Darba likuma 16.panta trešās daļas normu un nepamatoti darba devējas rīcībā saskatījusi darba līguma uzteikšanas kārtības pārkāpumu (Darba likuma 124.panta pirmā daļa), kas ir novedis pie likumam neatbilstoša sprieduma pieņemšanas šajā daļā.

Atceļot spriedumu šajā daļā, vienlaikus atceļams arī spriedums daļā par prasītājas atjaunošanu darbā un vidējās izpeļņas piedziņu par darba piespiedu kavējumu.

[16] Kasācijas sūdzībā ir ietverta norāde arī uz Darba likuma 98.panta otrās daļas nepareizu iztulkojumu.

Minētā norma redakcijā, kas bija spēkā līguma noteikumu grozīšanas brīdī, noteica, ka gadījumā, ja darba tiesisko attiecību izbeigšanas vietā darbinieks izvēlas pieņemt darba devēja piedāvātos darba līguma grozījumus un turpinot darba attiecības atbilstoši piedāvātajiem grozījumiem, samazinās darbinieka vidējā izpeļņa, darba devējam ir pienākums izmaksāt darbiniekam iepriekšējo vidējo izpeļņu vienu mēnesi pēc darba līguma grozīšanas dienas.

[16.1] Tiesa konstatējusi, ka ar 2009.gada 1.martu spēkā stājās darba līguma grozījumi, atbilstoši kuriem puses, paužot brīvu gribu, bez maldības, viltus un spaidiem vienojušās par

darba laika un samaksas grozījumiem, kas, kā secinājusi tiesa, atbilst Darba likuma 97.pantā noteiktajam, ka darbinieks un darba devējs var grozīt darba līgumu, savstarpēji vienojoties.

Tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1587.pantu, kas uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, noslēgto vienošanos atzinusi par tiesisku, ko kasācijas kārtībā nav apstrīdējusi arī pati prasītāja.

[16.2] Risinot jautājumu, vai prasītājam vēl mēnesi pēc darba līguma grozījumu spēkā stāšanās ir saglabājama darba alga, tiesa, pamatojoties uz prasītājas argumentāciju par Darba likuma 98.panta otrās daļas piemērošanu, to akceptējusi un, atsaucoties uz Darba likuma 6.pantu atzinusi, ka nevar būt spēkā darba līguma noteikumi, kas pretēji normatīvajiem aktiem pasliktina darbinieka tiesisko stāvokli.

[16.3] Senāts atzīst, ka tiesa, sakarā ar darba līguma grozījumiem kvalificējot pušu attiecības pēc Darba likuma 97.panta, bet piemērojot sekas, kādas noteiktas 98.panta otrajā daļā, ir pieņēmusi pretrunīgu spriedumu.

Darba likuma 97.pants un 98.pants reglamentē atšķirīgas tiesiskās situācijas.

Darba likuma 97.pants paredz darba līguma grozījumus pušu brīvas gribas izpausmes rezultātā. Pušu attiecības, vadoties no konkrētās situācijas, tiesa pamatoti kvalificējusi pēc šīs tiesību normas, ko vēl vairāk pastiprina atsauce uz Civillikuma 1587.pantu.

Savukārt Darba likuma 98.pantā paredzētā iespēja grozīt darba līgumu attiecas uz situāciju, kad šo grozījumu pamatā ir darba devēja uzteikums, kam netiek prasīts darbinieka akcepts un puses nenoslēdz vienošanos. Darbinieks vai nu pieņem darba devēja vienpusēji izteikto priekšlikumu pēc tā noteikumiem turpināt darba tiesiskās attiecības vai arī tās tiek izbeigtas pēc darba devēja uzteikuma.

[16.4] Senāts atzīst, ka, izlemjot jautājumu par algas starpības piedziņu par 2009.gada martu, tiesa tādējādi nepareizi piemērojusi materiālo tiesību normu, kas ir pamats sprieduma atcelšanai arī šajā daļā.

[17] Atceļot spriedumu iepriekš analizētajā apjomā, vienlaikus atceļams arī spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

[18] Lai gan spriedums pārsūdzēts par visu naudas summu piedziņu, kasācijas sūdzībā nav argumentu, kāpēc spriedums būtu atceļams arī daļā par prasītājam radušos izdevumu sakarā ar obligāto veselības pārbaudi Ls 12,50 piedziņu.

Ņemot vērā, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 473.pantam, tiesa, izskatot lietu kasācijas kārtībā, pārbauda lietā esošā sprieduma likumību pārsūdzētajā daļā (..) attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, Senāts atzīst, ka šajā daļā argumentu neesamības dēļ, minētais jautājums kasācijas instances tiesā nav izskatāms un kasācijas sūdzība šajā daļā ir noraidāma.

[19] Atceļot spriedumu, atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta otrajai daļai SIA „Anvol” atmaksājama iemaksātā drošības nauda.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Senāts

n o s p r i e d a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 22.novembra spriedumu atstāt negrozītu daļā par izdevumu sakarā ar obligāto veselības pārbaudi Ls 12,50 piedziņu.

Spriedumu pārējā tā pārsūdzētajā daļā atcelt un lietu šajā daļā nodot jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai.

SIA „Anvol” atmaksāt iemaksāto drošības naudu Ls 50.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs	senators	<i>paraksts</i>	V. Jonikāns
	senatore	<i>paraksts</i>	A. Briede
	senatore	<i>paraksts</i>	I. Garda